

Den i maj 1984 bildade Stockholms Angola-grupp menar, att regeringen Palme måste ta hänsyn till dessa faktorer och inse, att läget i södra Afrika som helhet förändrats

radikalt under 1984. Därför bör biståndet till Luanda inställas, och svensk SIDA-personal bör av säkerhetsskäl kallas hem.

ÅKE SUNDSTRÖM:

I den energipolitiska lögnens skyttegravar

Om lögnen och bisatsmoralen som ett hot mot demokratin talar moderata partiledare ofta och gärna. Samtidigt går partiet i spetsen för en indoktrinering i energifrågor som i hög grad bygger på dogmer, doktriner och uppenbara lögner. De två moderata energitalsmännen Per Unckel och Carl Cederschiöld kan inte på någon punkt visa att de exempel jag nämnde i artikeln "Moderaterna och sanningen" (SvT nr 4/84) varit oriktiga. Om de levt upp till partiledarens sanningsmoral skulle detta tydligt ha framgått av deras ärliga svar på mina raka och lättbegripliga frågor.

Nu väljer de i stället att med fingerfärdig demagogi förskansa sig ännu hårdare i lögnens skyttegravar. Alla de debattknep som Ulf Adelsohn brännmärkt i sina tal och artiklar återfinns i deras opus: förtigandet, undanglidandet, halvanningarna, det personliga misstänkliggörandet som substitut för argumentering i sak. Uppriktigt sagt hade jag inte väntat mig en debatt på denna nivå i en konservativ idétidsskrift – låt vara att ämnet är "känsligt".

Att väljarna grovt vilseleddes inför folkomröstningen 1980 och att elanvändningskommitténs (ELAK) betänkande samma år var ett kvalificerat bedrägeri kan ingen seriös forskare eller analytiker förneka. Det gör, noga besett, inte heller de två moderata talesmännen. De tyr sig till den föga ärofulla utvägen att vägra gå i svaromål och i stället göra avledande manövrer. I det första fallet blir resultatet en logisk kullerbytta av det mer remarkabla slaget. Min ståndpunkt påstås

vara orimlig därför att jag anser reaktorerna 11 och 12 vara felinvesteringar. Man tar sig för pannan!

När det gäller ELAK låter de läsaren tro att mina invändningar gällde kommitténs syn på oljeberoendets risker. Det var bevisningen rörande lönsamheten i reaktorerna 11 och 12 som jag kritiserade. Här står ingalunda åsikt mot åsikt, som de gör gällande. Här står den solklara sanningen mot den grova manipulationen (påtalad av flera oberoende ekonomer).

Lika pinsamt är att Carl Cederschiöld än en gång vilseleder partiets medlemmar rörande oljepolitikens innebörd. Han vill inte bekräfta att kommunerna *inte* är tvingade att spara en viss mängd olja. Särskilt magstarkt är påståendet att moderaterna i riksdagen skulle ha medverkat till sådana tvångsregler.

Något svar om Stockholms energiverks vinklade fjärrvärmekalkyler vill Cederschiöld inte heller ge sig in på. Han erkänner att lönsamheten i dag är dålig, men utlovar bättre tider. Som bevis nämner han den förväntade prissänkningen på fjärrvärme i Stockholm. Nu vet dock både han själv och alla andra ekonomer att det är *kostnaden* och inte priset (som ju kan påverkas av subventioner och skatter) som är det enda relevanta lönsamhetskriteriet. Jag har länge – och hittills förgäves – efterlyst sådana kostnadsbevis. Genom sitt fortsatta tiggande bidrar Cederschiöld till att hålla liv i den offentliga lögnen.

I fråga om oljeberoendets omdiskuterade farlighet påstår Unckel och Cederschiöld att

uppfattning står mot uppfattning. De ger läsarna intrycket, att jag skulle vara mycket ensam om att framföra denna typ av kritik. Sant är att så länge varit fallet (det är för övrigt säkert ingen tillfällighet att en annan helt "obunden" ekonom, Sven Grassman, hör till de få som i tidigt skede angripit oljemytologin). I dag är situationen en helt annan. Även de ekonomer som moderaterna så gärna brukar citera – Lennart Hjalmarsson och Lars Bergman – har sent omsider bidragit till slakten på denna mycket heliga ko. Detta måste de två författarna känna till, men de föredrar ånyo en halvsanning, för att, tills vidare, slippa denna obehagliga debatt.

Det är i sammanhanget värt att notera, att den kunnige ekonomen i partiledningen, Staffan Burenstam Linder, sällan uttalar sig i dessa frågor. Är orsaken att han vill undvika alltför svåra konflikter med sitt eget vetenskapliga samvete?

Den energipolitiska lögnen är inte bara ett hot mot en reell demokrati och mot trovärdigheten i det moderata sanningsbudskapet. Allvarigare är de enorma samhällsekonomiska förluster, som bla tron på det förfärliga

"oljespöket" resulterat i. För moderaterna själva har den indoktrinering man medverkat till dessutom förvandlats till en förödande bumerang, som framför allt slagit sönder det samarbete med centerpartiet som varit, och säkert kommer att förbli, ett villkor för ett moderat inflytande på samhällsutvecklingen.

Det hör till saken att centern hela tiden haft rätt i sak, medan moderaterna trodde på – eller påstod sig tro på – alla de vedertagna "sanningar", som sedermera reducerats till grova felbedömningar. Därför var det borgerliga inbördeskriget helt onödigt. Freden hade varit värd nästan vilket pris Thorbjörn Fälldin än begärt.

Gösta Bohman ångrar säkert djupt att han inte med större kraft och kompromissvilja försökte tvinga fram en uppgörelse med centern om kärnkraften. Partiet hade blivit den egna energiretorikens fånge. Inte ens en så stark ledare som han förmådde genomföra den nödvändiga och ansvarsfulla reträtten.

Det är en för borgerlighetens politiska framtid mycket viktig fråga, om Ulf Adelsohn kommer att göra om sin företrädares stora misstag.

CARL CEDERSCHIÖLD – PER UNCKEL:

Svar till Åke Sundström

Åke Sundström är förargad över att vi enligt hans uppfattning inte bemött hans energipolitiska funderingar i sak. Efter att ha konstaterat detta ägnar han åtskilliga stycken åt raskäll på temat lögn, bluff och "förbannad dikt".

Det stora problemet med att debattera med Åke Sundström är att han har en totalt skild verklighetsuppfattning från majoriteten av dem som deltar i energidebatten. Han har därför en gång för alla bestämt sig för att de som inte har hans syn på tillvaron är ytterst suspekta personer. Eftersom de tydligen är detta kan de heller inte förväntas hysa några ärligt kända åsikter.

Vi vill bara stillsamt för Åke Sundström påpeka att vad han än tror så är de ståndpunkter vi intagit såväl i SvT som i andra sammanhang vår enkla och raka syn på dessa problem.

Slutligen vill vi beträffande fjärrvärmens i Stockholm endast konstatera att denna för tillfället ger ca 40 miljoner kronor i överskott sedan *alla* kostnader inkl tillgodoseende av stadens mycket tuffa avkastningskrav klarats av. Vi tycker det är rimligt att stockholmarna får tillbaka dessa pengar i form av sänkta fjärrvärmesatser även om detta inte överensstämmer med Åke Sundströms världsbild.